

Πρωτ. Βασιλείου Α. Γεωργοπούλου
Λέκτορας Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

ΘΕΟΣΟΦΙΚΕΣ ΠΛΑΝΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟ*

Ἡ Θεοσοφία εἶναι σήμερα μία ἀπό τίς μεγαλύτερες ἀποκρυφιστικές κινήσεις καί κοσμοθεωρίες. Τήν ἴδρυσε ἡ ρωσικῆς καταγωγῆς Helena Petrovna Blavatsky (1831- 1891) καί μέχρι σήμερα ἡ ἐν λόγῳ ἀποκρυφιστική κοσμοθεωρία αὐτοδιαφημίζεται, ὅτι ἀποτελεῖ τήν κοινή πηγή καί συνισταμένη ὄλων τῶν θρησκευτῶν. Ἡ Θεοσοφία συνέβαλε τά μέγιστα στήν ἀνάπτυξη καί τή διάδοση διαφόρων ἀποκρυφιστικῶν δοξασιῶν στούς νεότερους χρόνους καί ὑπῆρξε βασικός τροφοδότης τοῦ ἀντιχριστιανικοῦ κινήματος τῆς λεγομένης Νέας Ἐποχῆς.

Κατά τίς θεοσοφικές πλάνες, ὁ Χριστός δέν ὑπῆρξε ὁ Θεάνθρωπος λυτρωτής, ἀλλά ἕνας "Βούδας", ἕνας μύστης, ἕνας Ἀβατάρ, πού ὕστερα ἀπό πλῆθος μνήσεων καί μετενσαρκώσεων ἔφθασε στή συνείδηση τοῦ "Λόγου". Εἶναι ἕνας ἀπό τοὺς παγκόσμιους μύστες -ἐκπαιδευτές, τοὺς διδασκάλους τῆς σοφίας πού ἐπιδημοῦν ἀπό τό ὑπερπέραν, κατά καιρούς στή γῆ μέ σκοπό νά βοηθήσουν τή θρησκευτική μετεξέλιξη τῶν ἐκάστοτε φυλῶν.

Ἔτσι, κατά τίς θεοσοφικές δοξασίες, τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ σμικρίνεται καί ἀξιολογικά ἐξισώνεται μέ τόν Ὀρφέα, τό Ζωροάστρη, τόν Μίθρα, τόν Κρίσνα, τόν Βούδα κ.ἄ. παγκόσμιους μύστες ὅπως τοὺς θεωρεῖ ἡ Θεοσοφία. Ὁ θρησκευτικός συγκρητισμός εἶναι ἐν προκειμένῳ, ὄχι μόνο ἔκδηλος, ἀλλά καί θεμελιῶδες γνώρισμα τοῦ Θεοσοφικοῦ ἀποκρυφιστικοῦ χώρου.

Ἐπ' αὐτοῦ ἡ Η.Ρ. Blavatsky εἶναι σαφής: *«Καί τό βουδιστικό καί τό χριστιανικό Εὐαγγέλιο κηρύχθηκαν μέ τόν ἴδιο σκοπό. Οἱ δύο αὐτοί μεταρρυθμιστές ὑπῆρξανε θερμοί φιλόανθρωποι, πρακτικοί ἀλτροῦιστές, πού ἀναμφισβήτητα κηρύξανε τήν τέλεια ἀπάρνηση τοῦ ἐγώ»*.

Ριζικῶς διαφορετική ἀπό τήν χριστιανική εἶναι στό θεοσοφικό χῶρο καί αὐτή ἡ νοηματοδότηση τῶν ἐννοιῶν " Χριστός"

καί "Λόγος". Αναφέρεται χαρακτηριστικά: « Δέν εἶναι παραδεκτὴ ἢ εἰδικὴ ἔννοια ἦν οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ- ἀπό τοῦ χωρισμοῦ των ἀπό τούς Γνωστικούς- δίδουσιν εἰς τὴν λέξιν "Χριστός". (...) Ὁ " Λόγος" οὗτος εἶναι ἄπειρος, αἱ ψυχαὶ ἡμῶν εἶναι σπινθηρες Αὐτοῦ, τὰ σώματα ἡμῶν τμήματα τοῦ σώματος Αὐτοῦ. Αἱ μὴ πεπερασμέναι ιδιότητες τοῦ Λόγου, εὐρίσκουσι τὴν πλήρη αὐτῶν ἔκφρασιν μόνον ἐν τῷ σύμπαντι. Ἡ λέξις " Χριστός" εἶναι ἐπίσης τὸ σύμβολον ὅπερ ἐκφράζει τὴν παρουσίαν , ἐν παντί πλάσματι, μιᾶς ἀκτίνος τοῦ παγκοσμίου τούτου Πνεύματος (ὁ ἀτομικός Χριστός) ».

Ἀποκρυφιστικά, συγκρητιστικά καί καθαρά συμβολικά, χωρὶς καμμία σωτηριολογικὴ σημασία καί διάστασι κατανοοῦνται κατὰ τὴ Θεοσοφίαν καί αὐτὰ τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τῆς Γέννησης, τῆς Σταύρωσης καί τῆς Ἀνάστασης τοῦ Χριστοῦ.

Οἱ κεντρικοὶ σταθμοὶ τοῦ σωτηριώδους ἔργου τοῦ Χριστοῦ ἀποτελοῦν γιὰ τὴ Θεοσοφίαν παράλληλες πραγματικότητες πού συναντᾶ κάποιος καί στὸν Ἰνδουισμό, πού παρὰ τὴν λεκτικὴ καί ὄχι οὐσιαστικὴ διαφορὰ τους κατὰ τὴν κίνησι, αἰσθητοποιοῦν τὶς διάφορες μυήσεις πού διέρχονται αὐτοὶ πού βαδίζουν τὴν ἀτραπὸ τῆς τελειοποίησης. Ἔτσι ἰσχυρίζονται ὅτι: « Κατὰ τὴν Θεοσοφίαν, τὸ ἄνταντιον, ἢ σωτηρία δύναται νὰ συντελεσθῇ εἰς οἵανδήποτε θρησκείαν, διότι τὸ στοιχεῖον "Χριστός", ἢ θεία ἀκτίς (Atma - Bouddhi) εὐρίσκεται ἐν παντί ἀνθρώπῳ, οἵανδήποτε λατρείαν καί ἄν πρεσβεύη ».

Ἡ Η.Ρ. Blavatsky χαρακτηρίζε, μάλιστα, τὸν ἀπολυτρωτικὸ καί ἰλαστήριον θάνατον τοῦ Κυρίου ὡς " ἐφιάλτη τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας" λόγω τῆς ριζικῆς ἀντίθεσός του μὲ τὶς περὶ τοῦ κάρμα πλάνες πού ἔχει υἰοθετήσει ἡ Θεοσοφία. Ἡ ἴδια μάλιστα ὑποστήριζε σχετικὰ μὲ τὴν Ἀγ. Γραφή: « Ἐπομένως ἡ Βίβλος δέν εἶναι ὁ "Λόγος τοῦ Θεοῦ" , ἀλλὰ στὴν καλύτερη περίπτωσι περιέχει τὰ λόγια ἀτελῶν δασκάλων καί ἀνθρώπων πού μπορεῖ νὰ σφάλλουν ».

Καί ἄλλοῦ συμπλήρωνε: « Ἐπομένως , ἢ πεποίθησί του (σ. Σ. τοῦ Gerald Massey) ἀναφορικὰ μὲ τὸν πλαστὸν χαρακτήρα τῆς Βίβλου καί τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὅπως ἔχει ἐκδοθεῖ τώρα, εἶναι καί δική μας πεποίθησι ».

Από την Annie Besant πρόεδρο της Θεοσοφικής Έταιρίας από το 1907-1932 ο βραχμάνος Jiddu Krishnamurti (1895-1986) διακηρύχθηκε ως νέα ένσάρκωση του Ιησού, ως ο Χριστός της "Νέας Έποχής". Ίδρύθηκε, μάλιστα το αποκρυφιστικό «Τάγμα του Αστέρου της Ανατολής» για να προβάλλει τον Krishnamurti σαν τον νέο Αβατάρ = Απεσταλμένο, τον «Νέο Χριστό».

Ο Jiddu Krishnamurti προστέθηκε, κατά την Annie Besant, στην σειρά των παγκοσμίων μυστών -έκπαιδευτών. Το γεγονός αυτό, έγινε αφορμή διάσπασης και αποχώρησης από τις θεοσοφικές στοές διαφόρων μελών τους που διαφώνησαν με τη θέση της Annie Besant, όπως π.χ του R. Steiner, που στή συνέχεια δημιούργησε το δικό του αποκρυφιστικό σύστημα την Ανθρωποσοφία.

* Για τη σύνταξη του παρόντος βασιστήκαμε στα κάτωθι:

Πηγές: Ε. Π. Μπλαβάτσκι, *Ο Έσωτερικός Χριστιανισμός των Ευαγγελίων*, 1982. Της ίδιας, *Τό Κλειδί της Θεοσοφίας*, στο περ. ΙΛΙΣΟΣ, 1970. Annie Besant, *Πρός την μύηση*, 1930. Της ίδιας, *Ορισμός της Θεοσοφίας*, στο περ. ΙΛΙΣΟΣ, 1959 -1961. Th. Pascal, *Η Θεοσοφία εις όλίγα κεφάλαια*, 1925. Του ίδιου, *Τό Α.Β.Γ της Θεοσοφίας*, 1925.

Βοηθήματα: H.Gasper – J.Müller – Fr.Valentin (Hrsg), *Lexikon der Sekten, Sondergruppen und Weltanschauungen*, 2001⁷. W. Martin, *The Kingdom of the Cults*, 1985. H. Reller - H. Krech - M. Kleiminger (Hrsg), *Handbuch Religiöse Gemeinschaften und Weltanschauungen*, 2000⁵. Ir. Hexham, *Pocket Dictionary of New Religious Movements*, 2002. L. A. Nichols - G. Mather - A. Schmidt (Ed), *Encyklopedic Dictionary of Cults, Sects, and World Religions*, 2006.